

တၢ်ကဲထီၣ်သးတၢ်ဟံၣ်ဖျါ

လၢယူၤလံ ၂၂ သီ, ၂၀၂၁ နံၣ်/ KHRG လံာ်ကတြၢ်နီၣ်ဂံၢ်- 21-200-I1

**မုၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရၢၣ် တၢ်ကဲထီၣ်သးတၢ်ဟံၣ်ဖျါ- ခိဖျါဟီၣ်လၢမ့ၣ်ပိၢ် ပိၢ်ဖးထီၣ်အယီၤ သဝီဖိခံၤ
ဘၣ်ဒိနးနးကလံာ်ဖဲ ခွဲၣ်လိကီၢ်ဆၣ်, မုၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရၢၣ်, လၢယူၤ ၂၀၂၁နံၣ်**

တၢ်ကဲထီၣ်သးတၢ်ဟံၣ်ဖျါတဘျီအံၤဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲ တၢ်ကဲထီၣ်သးဖဲ ခွဲၣ်လိကီၢ်ဆၣ်, မုၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရၢၣ် ဖဲလၢယူၤ ၂၀၂၁ နံၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲလၢယူၤ ၂၀ သီ, ၂၀၂၁ နံၣ်ဒီး လၢယူၤ ၂၂ သီ, ၂၀၂၁ နံၣ်န့ၣ်, သဝီဖိခံၤလၢအအိၣ်ဖဲ အ---သဝီ, ဖၣ်ပုၣ်ဝုၢ်, ခွဲၣ်လိကီၢ်ဆၣ်, မုၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရၢၣ် ယီၢ်ဘၣ်ဝဲဟီၣ်လၢမ့ၣ်ပိၢ် ဖဲအဝဲသ့ၣ်အသဝီချၢအယီၤ ဘၣ်ဒိဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ခံၤလၢဘၣ်ဒိဝဲနးနးကလံာ်န့ၣ်လီၤ. သဝီဖိအပိၢ်ခွါလၢအဘၣ်ဒိတၢ်ဂၤန့ၣ် ဘၣ်တၢ်ဆုၢ်အီၤဆူ ဖၣ်အၣ်ကမုၢ်တၢ်ဆါဟံၣ် ဒီးသဝီဖိအပိၢ်မုၢ်လၢအဘၣ်ဒိတၢ်ဂၤန့ၣ် တၢ်ဆုၢ်အီၤဆူမိၣ်လမ့ၣ်ကမုၢ်တၢ်ဆါဟံၣ်န့ၣ်လီၤ.¹

(၁) တပတီၢ်- တၢ်ကဲထီၣ်သးအဂ့ၢ်လီၤတၢ်လီၤဆဲး

တၢ်ကဲထီၣ်သးအကလုာ်	မ့ၣ်ပိၢ်အတၢ်ပိၢ်ဖးထီၣ်	
တၢ်ကဲထီၣ်သးမုၢ်န့ၣ်မုၢ်သီ	လၢယူၤ ၂၀ သီ, ၂၀၂၁ နံၣ်	လၢယူၤ ၂၂ သီ, ၂၀၂၁ နံၣ်
တၢ်ကဲထီၣ်သးတၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲ (သဝီ, ကရၢၢ်, ကီၢ်ဆၣ်, ကီၢ်ရၢၣ်)	အ--- သဝီ, ဖၣ်ပုၣ်ဝုၢ်, ခွဲၣ်လိကီၢ်ဆၣ်, မုၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရၢၣ်	အ--- သဝီ, ဖၣ်ပုၣ်ဝုၢ်, ခွဲၣ်လိကီၢ်ဆၣ်, မုၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရၢၣ်

¹ တၢ်ဂုၢ်တၢ်ကျါလၢ လံာ်ဟံၣ်ဖျါတဘျီအံၤအပူၤန့ၣ် တၢ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်အီၤဖဲ လၢယူၤ ၂၀၂၁ နံၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်တၢ်ဆုၢ်ဟ့ၣ်ထီၣ်အီၤလၢ လီၢ်ကဝီၤ ပုၤမၤသကိးတၢ်တၢ်ဂၤ ဖဲမုၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရၢၣ်အပူၤ လၢအဘၣ်တၢ်သိၣ်လိအီၤ လၢကညီဂုၢ်ဝီခွဲးယၢ်ကရၢၢ် KHRG လၢကမၤနီၣ်မၤသၢတၢ်မၤဘၣ် ဒိပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခွဲးယၢ်အတၢ်အိၣ်သးတဖၣ်ဖဲလီၢ်ကဝီၤပူၤန့ၣ်လီၤ. ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်တဖၣ်အမံၤ, တၢ်ဂီၤဒီး အိၣ်ဆိးလီၢ်ကျဲ လီၤတၢ်လီၤဆဲးတဖၣ်န့ၣ် တၢ်မၤလီၤဘၢအီၤလၢအဝဲနီၢ်ကစၢ်တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအီၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂုၢ်တၢ်ကျါလၢ တၢ်ကွဲးရဲပုၤအါထီၣ်အီၤ ဖဲပနီၣ်ကဝီၤအပူၤန့ၣ် မ့ၢ်ဝဲဒၣ် KHRG အတၢ်ကွဲးရဲထီၣ်တၢ်ဂုၢ်တၢ်ကျါန့ၣ်လီၤ.

ပှၤလၢအတူၢ်ဘၣ်တၢ်တဂၤအဂ့ၢ်အကျိၤ		
မံၤ	စီၤယ---	နီၤဂ---
သးနံၣ်	၃၂ နံၣ်	၅၅ နံၣ်
မုၢ်/ခွါ	ခွါ	မုၢ်
ကလုာ်	ကညီ	ယံၤဒိၣ်
ဟံၣ်ဖိယီဖိ အိၣ်/ တအိၣ်	အိၣ်	အိၣ်
တၢ်ဖဲးတၢ်မၤ	မုၢ်ဆ့ၣ်မုၢ်ဂီၤတၢ်မၤ (တနံၤဂီၢ်တနံၤဂီၢ်)	ပှၤထူၤအိၣ်စံာ်ဖိ
တၢ်ဘျီတၢ်ဘါ	ဘါသီခါ	ဘါသီခါ
တၢ်ဟံမုၢ်ဒါ/ လီၢ်လၢ	သဝီဖိ	သဝီဖိ
အိၣ်ဆိးဒူသဝီ	အ--- သဝီ, အနီၣ်ဖဲၣ်ကိယွၤကရူၢ်, ဒွဲၣ်လိကီၢ်ဆၣ်, မုၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရၣ်	အ--- သဝီ, အနီၣ်ဖဲၣ်ကိယွၤကရူၢ်, ဒွဲၣ်လိကီၢ်ဆၣ်, မုၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရၣ်

(၂) တပတီၢ်- တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအကံၢ်အစီ

၁. ရဲၤပှၤပှၤနဟံးန့ၢ်တၢ်ကဲထီၣ်သးတခါအံၤ တဆီဘၣ်တဆီတက့ၢ်.
ဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတခါအံၤလၢ ပှၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်တဖၣ် အဘူးအတၢ်အအိၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်သးဒီး ယ--- အတၢ်ဂ့ၢ်န့ၣ်, ပှၤတဲဒုးသ့ၣ်ညါတၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်မ့ၢ်ဝဲ (စီၤယ---)အမါဒီးအဒုမုၢ်န့ၣ်လီၤ. မ့မ့ၢ် နီၤဂ--- အတၢ်ဂ့ၢ်တခါ (နီၤဂ---) အဒုမုၢ်တဲဒုး သ့ၣ်ညါဝဲန့ၣ်လီၤ.

၂. ကွဲးနီၣ်ပှၤလၢဟ့ၣ်တၢ်ဂ့ၢ်အံၤတဂၤစ့ၢ်စ့ၢ်သ့ၣ်ညါ တၢ်ဂ့ၢ်အံၤအမ့ၢ်အတီၤလၢကျဲၣ်လဲၣ်.
ပှၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်တဖၣ် အဟံၣ်ဖိယီဖိ ဟ့ၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ.

(၃) တပတီၢ်- ဟ်ဖျါတၢ်ကဲထီၣ်သးအဂ့ၢ်အကျိၤလၢလၢပှဲၤပှဲၤတက့ၢ်

ဟ်ဖျါတၢ်ကဲထီၣ်သးအဂ့ၢ်အကျိၤလၢလၢပှဲၤပှဲၤတက့ၢ်.

တၢ်ကဲထီၣ်သးတၢ်တခါ
ဖဲလၢယူၤ ၂၀ သီ, ၂၀၂၁ နံၣ် ဂီၤခီ ၇ န့ၣ်ရံၣ် ၁၅ မံးနံးအဆၢကတီၢ်, သဝီဖိလၢအသးနံၣ်အိၣ် ၃၂ နံၣ် ဖဲအ---သဝီ, အနီၣ်ဖဲၣ် ကိယွၤကရူၢ်, ဖၣ်ပူၣ်ဝဲ, ဒွဲၣ်လိကီၢ်ဆၣ်, မုၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရၣ်တဂၤ ယီၤဘၣ်ဝဲဟီၣ်လၢ်မုၢ်ပိၣ် ဖဲအဝဲဟံးက့ၤလၢပှဲၤပှဲၤဒီး က့ၤဆူ အဟံၣ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. (အဝဲလဲၤကွၢ်ဝဲအတၢ်မုၢ်တၢ်ဘိတဖၣ် ဒီးလဲၤယုၤဘီးအိၣ်ဘီၣ်လၢပှဲၤပှဲၤဒီးအမါန့ၣ်လီၤ). စးထီၣ်ဖဲသဝီ တုၤလၢပှဲၤပှဲၤန့ၣ် အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်လဲၤဟးဝဲဒီးခိၣ် အမံးနံး ၃၀ ယၣ်ယၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်အဖိမုၢ်အိၣ် ခံၤ

(ဘၣ်ဆၣ် အဖီမုၢ်ခံၣ်အံၤ အိၣ်လၢဟံၣ်န့ၣ်လီၤ). ဖဲတၢ်ကဲထီၣ်သးအကတီၢ် (တၢ်ကဲထီၣ်သးအလီၢ်ဖဲပုၤပူၤ)န့ၣ် စီၤယ--- အမၤတအိၣ်ဘူးဒီးအီၤဘၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်အဝဲန့ၣ်ဟူ တၢ်ပိၢ်ဖးထီၣ်ဒီး ဟဲက့ၤယုၢ်ကွၢ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. ဝံၤဒီး အဝဲက့ၤကိးန့ၣ် တၢ်မၤစၢၤ လၢသဝီပူၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကဲထီၣ်သးဝံၤအလီၢ်ခံ, ပုၤဆုၤစီၤယ--- ဆူ ဖၣ်ပုၣ်သုးတၢ်ဆါဟံၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲလဲၤတုၤလၢ ဖၣ်ပုၣ်သုးတၢ်ဆါဟံၣ်ဖဲ ဂီၤခီ ၈ န့ၣ်ရံၣ်အကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲအဝဲလဲၤတုၤလၢ ဖၣ်ပုၣ်သုးတၢ်ဆါဟံၣ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ်, မ့ၢ်အူစဲးဖဲတၢ်ဆါဟံၣ်အံၤ ဟးဂီၤအယိ ကသံၣ်သရၣ်ကွဲးကါန့ၣ်အီၤတသ့ဘၣ်. လၢတၢ်န့ၣ်အယိ, ကသံၣ်သရၣ်ဖဲဖၣ်ပုၣ်သုးတၢ်ဆါဟံၣ်တဖၣ် ဆုၤခီ အီၤဆူဖၣ်အၣ်ကမုၢ်တၢ်ဆါဟံၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်သန့က့, အဝဲဘၣ်အိၣ်ခိးဝဲ ၂န့ၣ်ရံၣ် တချုးလၢတၢ်ဆုၤအီၤဆူ ဖၣ်အၣ် ကမုၢ်တၢ်ဆါဟံၣ်လၢတၢ်ကူစါယါဘျါအဂီၢ်အခါန့ၣ်လီၤ.

ပူၤကွံၣ်န့ၣ်, လီၢ်ကဝီၤပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ် ဒုးသ့ၣ်ညါဝဲသဝီဖိတဖၣ် ဘၣ်ဃးဟီၣ်လၢမ့ၢ်ပိၢ်အဂ့ၢ် ဒီးတဲဘၣ်ဝဲသဝီဖိတဖၣ် လၢအသုတလဲၤဝဲဆူ တၢ်လီၢ်လၢပုၤတြီၢ်ဟံၣ်အီၤတဖၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. စီၤယ--- အဒုမုၢ် တဲန့ၢ်ပၢၢ်ဝဲဒၣ်လၢ အဝဲသ့ၣ် ဟးဆဲးဝဲတၢ်လဲၤထီၣ်က့ၤလီၤလၢပုၤပူၤတသ့ဘၣ်, ဒီဖျါ အဝဲ (အကီၤ) မ့ၢ်ပုၤမၤအိၣ်တၢ်မုၢ်ဆုၢ်မုၢ်ဂီၤတဂၤ ဒီးအဝဲဘၣ်ကွၢ် ထွဲအဟံၣ်ဖိယိဖိတဖၣ် (ဒီးတၢ်လဲၤယုၤအိၣ်ယုၤအိၣ်တၢ်လၢပုၤပူၤ မ့ၢ်ကျဲအိၣ်ထံးခိၣ်ဘိတဘိလၢကျိၣ်စုတၢ်ဟဲန့ၣ်လီၤအဂီၢ်, လီၤဆီဒၣ်တၢ် ဖဲမုၢ်ကျိၣ်ဝဲကွၢ်တၢ်ကီတၢ်ခဲအိၣ်ထီၣ်အဆၢကတီၢ်)န့ၣ်လီၤ. အဝဲယီၢ်ဘၣ်ဟီၣ်လၢမ့ၢ်ပိၢ် ဖဲကျဲဖိလၢအအိၣ် လၢပုၤပူၤတဘိန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ် ဖဲပုၤပူၤန့ၣ် တၢ်ပနီၣ်လၢအဒုးန့ၣ်ဝဲဟီၣ်လၢမ့ၢ်ပိၢ်အိၣ်အလီၢ် ဒီးအတၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘိ တအိၣ်နီၣ်တခါဘၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ် (ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်ဒီးအဟံၣ်ဖိယိဖိ)တဖၣ်တသ့ၣ်ညါထွဲဝဲလၢ ပုၤဆီလီၤမ့ၢ်ပိၢ်ဖဲ ဟီၣ်ကဝီၤဖဲန့ၣ်အပူၤဘၣ်, ဘၣ်ဆၣ်ဒီး (အဝဲသ့ၣ်န့ၣ်ဝဲလၢ) ဟီၣ်လၢမ့ၢ်ပိၢ်တဖၣ်အံၤ တၢ်ဆီလီၤဟံၣ်စၢၤအီၤဖဲ ၂၀၂၁န့ၣ် အံၤအတီၢ်ပူၤန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ပိၢ်လၢအဝဲယီၢ်ဘၣ်ဝဲန့ၣ် ဘၣ်တၢ်တ့အီၤလၢစု (တမ့ၢ်ပုၤတ့အီၤဒီးစဲးဖိကဟၣ်ဘၣ်) န့ၣ်လီၤ.

ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်အဒုမုၢ်တဲဝဲလၢ အကီၤအံၤ တထီၣ်ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်ပၢၢ်ဘၣ်ဃးဟီၣ်လၢမ့ၢ်ပိၢ်အတၢ်ဘၣ်ယိၣ် ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. သဝီဖိတဖၣ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဒၣ်ထဲ တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်ပၢၢ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၣ်ဘၣ်ဃး ဟီၣ်လၢမ့ၢ်ပိၢ်အတၢ်ဘၣ်ယိၣ် လံာ်ဖိၣ်စုအယိ, တၢ်လဲၤထီၣ်က့ၤလီၤလၢ ပုၤပူၤဖဲ (သဝီ) ကပိၢ်ကပၤအံၤ တၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်အိၣ်ထဲလဲၣ်န့ၣ် အဝဲတ သ့ၣ်ညါဝဲလီၤတၢ်လီၤဆဲးဘၣ်န့ၣ်လီၤ. အါန့ၣ်အန့ၣ်, သဝီဖိတဖၣ်မ့ၢ်သ့ၣ်ညါဝဲလၢ ဟီၣ်လၢမ့ၢ်ပိၢ်တဖၣ် အိၣ်ဆီလီၤသး လၢဟီၣ်ကဝီၤပူၤဝးဝးဘၣ်ဆၣ်, ဟီၣ်လၢမ့ၢ်ပိၢ်တဖၣ်အံၤ တၢ်ဆီလီၤအီၤလၢတၢ်လီၤလီၤဆီလီၤသးအယိ ကီၤလၢအဝဲ သ့ၣ်အဂီၢ် ဒ်သိးကသ့ၣ်ညါကဟးဆဲးဝဲန့ၣ်လီၤ.

ဒီဖျါလၢ တၢ်ပူၤလီၢ်လၢအဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဝဲဖဲ ဟီၣ်လၢမ့ၢ်ပိၢ် ပိၢ်ဖးထီၣ်အံၤအယိ, ကသံၣ်သရၣ်လၢ ဖၣ်အၣ်တၢ်ဆါဟံၣ်တဖၣ် ဘၣ်ဒိၣ်တူၢ်ကွံၣ်အိၣ်အထွဲတပၤန့ၣ်လီၤ. အိၣ်လၢအစ့ၣ်တပၤစ့ၢ်ကိးကၢ်ကွံၣ်ဝဲ (ဒီဖျါတၢ်ပိၢ်ဖးအယိ), ဒီးဟီၣ်လၢမ့ၢ် ပိၢ်အက့ဘၣ်စ့ၢ်ကိးဝဲ အဒံၣ်ချံန့ၣ်လီၤ. (ဖဲတၢ်ထံၣ်လိာ်သံကွၢ်အဆၢကတီၢ်) အဝဲအိၣ်ဒီးဒၣ်လၢတၢ်ဆါဟံၣ် စးထီၣ်လၢ တၢ်ကဲထီၣ်သးဖဲ လၢယူၤ ၂၀သီ (ဘၣ်ဆၣ်ခဲအံၤ အဝဲစံၣ်လီၤဘၣ်တၢ်ဆါဟံၣ်လံ)န့ၣ်လီၤ. အဝဲအိၣ်ဘၣ်လၢ ဖၣ်အၣ် ကမုၢ်တၢ်ဆါဟံၣ် ခဲလၢခဲဆု ၁၆သီန့ၣ်လီၤ. အဝဲဟဲက့ၤလီၤဘၣ် တၢ်ဆါဟံၣ်ဖဲ လၢယူၤလံ ၇သီ, ၂၀၂၁ န့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်လၢၣ်ဘျီၣ်လၢၣ်စ့ၤလၢ ကသံၣ်ကသီ (ဒီးဖဲထီၣ်တၢ်ဆါဟံၣ်)န့ၣ်, အဝဲ (အဟံၣ်ဖိဃီဖိတဖၣ်) ဘၣ်ဟ့ၣ်ဝဲ အါန့ၢ် တကလီၢ်ကွဲး (၁၀၀,၀၀၀) န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ဒီးန့ၢ်ဘၣ်ဝဲ တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤလၢ DanChurchAid (DCA) အအိၣ် ယဲၣ်ကလီၢ်ကွဲး (၅၀၀,၀၀၀) ခီဖျါ KHRG အတၢ်မၤစၢၤ လၢကသံၣ်ကသီတၢ်လၢၣ်ဘျီၣ်လၢၣ်စ့ၤလၢ အဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ဒီးန့ၢ်စ့ၢ်ကီး တၢ်မၤစၢၤလၢ Red Cross အအိၣ်န့ၣ်လီၤ. နီၣ်တ---, စီၤယ--- အမါ ဘၣ်ယိၣ်ဝဲ အဝဲ(အဝါ) အတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့တၢ်အိၣ်သးခဲအံၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲဘၣ်ယိၣ်ဝဲလၢ ခီဖျါအဝါဘၣ်ဒိၣ်တူၢ်ကွံာ်အိၣ်အယိ ကမၤဘၣ်ဒိၣ်အဟံၣ်ဖိဃီဖိအတၢ်လုၢ်အိၣ်နီၣ်ခိသးသမူ, မ့ၢ်လၢ အဝဲအိၣ်အခါတအိၣ်လၢဘၣ်အယိန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢ ဖၣ်ပုၣ်ဝုၢ်ပုၣ်န့ၣ် တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢတၢ်ဖဲအိၣ်မၤအိၣ်အဂီၢ်အိၣ်စ့ၤ ဒီး ခိရိန့ၣ်-၁၉ တၢ်ဆါအတၢ်အိၣ်သးအံၤန့ၣ်ထီၣ်အယိဒီး ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်အမိၢ်အံၤဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဝဲ ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်ဒီး အဟံၣ်ဖိဃီဖိန့ၣ်လီၤ.

ဒ်ယ--- အဒုမုၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲအသိး, လၢအပူၤကွံာ်န့ၣ်လီၢ်ကဝီၤသဝီဖိတဖၣ် ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးလၢ ဟီၣ်လၢၣ်မ့ၢ်ပိၢ် ပိၢ်ဖးထီၣ်လၢဟီၣ်ကဝီၤပူၤအိၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢအပူၤကွံာ် ၂၀၁၅န့ၣ်စ့ၢ်ကီး ဟီၣ်လၢၣ်မ့ၢ်ပိၢ်တၢ်ကဲထီၣ်သးအိၣ်စ့ၢ်ကီးန့ၣ်လီၤ. စးထီၣ်လၢအိၣ်ထံး, ဖဲတၢ်ဆဲးလီၤစ့ၢ်ကျါလၢ ထံကီၢ်ဒိဘျီတၢ်ပတုၢ်တၢ်ခဲးတၢ်အါလီၤအီၤလီၤအလံာ်ယံးယၢ် (NCA)အပူၤ ဝံၤအလီၢ်ခံ, ကီၢ်ပယီၤသးစးထီၣ်မၤတ့ၢ်ဝဲ တၢ်မၤပျီထုးထီၣ်က့ၤဟီၣ်လၢၣ်မ့ၢ်ပိၢ်တဖၣ်, ဘၣ်ဆၣ် ပတုၢ်ကွံာ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. ဟီၣ်လၢၣ်မ့ၢ်ပိၢ်တဖၣ်အိၣ်ဒီးအယိဒီး ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်အဒုမုၢ်အံၤ ဘၣ်ယိၣ်တၢ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲတဲဝဲဒၣ်လၢ, "ယကူၢ်အံၤ ဘၣ်ဒိဝဲဒၣ်လၢ ဟီၣ်လၢၣ်မ့ၢ်ပိၢ် ပိၢ်ဖးထီၣ်အယိလီၤ. ယတအဲၣ်ဒီးလၢပုၤဂုၤဂၤစ့ၢ်ကီး ကသဂါဘၣ်တၢ်အိၣ်သးဒ်အံၤဘၣ်. ယအဲၣ်ဒီးလၢ အဝဲသ့ၣ်ကပလီၢ်သးလီၤ. ယတအဲၣ်ဒီးလၢအဝဲသ့ၣ်ကလဲၤလၢ ဟီၣ်ကဝီၤလၢတၢ်တီတြီယာ်အီၤတဖၣ်ဘၣ်. ယသးတမ့ၢ်ဘၣ်. ယတဆိမိၣ်နီၣ်တဘျီလၢ တၢ်ကဲထီၣ်သးဒီးအီၤ ဒ်အံၤဘၣ်." အဝဲတဲထွဲဒီးဝဲဒ်အံၤ, "အဝဲသ့ၣ်ခံဂၤလၢ (အကူၢ်ဒီးအကူၢ်အမါ) မ့ၢ်ဘၣ်ဒိသံလၢဟီၣ်လၢၣ်မ့ၢ်ပိၢ်အတၢ်ပိၢ်ဖးအယိအံၤဒု, အဖိသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်အိၣ်မူခါဆူၣ်ဒု ယဲယဆိမိၣ်တမ့ၢ် ကဘၣ်လၢဘၣ်. အယိန့ၣ်, ယအဲၣ်ဒီးလၢ ပုၤဖျိစုကဝဲၤတဖၣ် ကဆိကမိၣ်န့ၢ်ပုၤဖိဒိဖိသ့ၣ်ကီးဂၤ အတၢ်အိၣ်မူခါဆူၣ်ဒုအဂီၢ် တချုးလၢ အဝဲသ့ၣ်ဒုးလီၢ်အသးဒီးဘၣ်အခါလီၤ."

တၢ်ကဲထီၣ်သးခံခါတခါ

ဖဲလၢယူၤ ၂၂ သီ, ၂၀၂၁န့ၣ် ဟါခီ ၁န့ၣ်ရံၣ်တခါအဆၢကတီၢ်, သဝီဖိလၢအမ့ၢ် နါဂ---, အသးန့ၣ်အိၣ် ၅၅ န့ၣ်, အိၣ်ဖဲအ--သဝီ, အနီၣ်ဖဲၣ်ကါယွၤကရူၢ်, ဖၣ်ပုၣ်ဝုၢ်, ဒွဲၣ်လိကီၢ်ဆၣ်, မုၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရဲၣ်တဂၤ ယီၢ်ဘၣ်ဝဲဟီၣ်လၢၣ်မ့ၢ်ပိၢ် ဖဲအဝဲလဲၤယုထၢအိၣ်ဝဲ ကုၤလၢအသဝီအချၢအခါန့ၣ်လီၤ. တၢ်ကဲထီၣ်သးဝံၤအလီၢ်ခံ, သဝီဖိတဖၣ် ဆုၤကရီၤအီၤဆူ ဖၣ်ပုၣ်တၢ်ဆါဟံၣ်တဘျီယီ ဒီးအဝဲအိၣ်ဘၣ်ဖဲန့ၣ် ခံသီလီၤ. လၢခံ, ဖၣ်ပုၣ်တၢ်ဆါဟံၣ် ဆုၤခီကဒီးအီၤဆူ မိၣ်လမ့ၢ်ကမျါတၢ်ဆါဟံၣ် ဖဲလၢယူၤ ၂၄ သီ, အနံၤ လၢကကူၤစါယါဘျီဆူၣ်ဒုအဂီၢ် (ခီဖျါအဝဲအတၢ်ယုထီၣ်အယိ ဒီးအဘူးအတၢ်တဖၣ် အိၣ်ဖဲဟီၣ်ကဝီၤဖဲန့ၣ်) လီၤ. ကသံၣ်သရၣ်လၢ မိၣ်လမ့ၢ်ကမျါတၢ်ဆါဟံၣ်တဖၣ် ဘၣ်ဒိၣ်တူၢ်ကွံာ်အိၣ်လၢအစ့ၣ်တကပၤတုၤလၢ အခိၣ်လုၣ်ခိၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကသံၣ်ကသီ, ယုၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်လဲၤတၢ်က့ၤအတၢ်လၢၣ်ဘျီၣ်လၢၣ်စ့ၤခဲလၢၣ် လၢၣ်ဝဲအါန့ၢ်တကလီၢ်ဘျီၣ်န့ၢ်လီၤ. အဝဲဒီးန့ၢ်ဝဲဘၣ် ကျီၣ်စ့တၢ်ဆိၣ်ထွဲၣ်လၢၣ် အဒိပုၢ်ဒိဝဲဒီးအဘူးအတၢ်တဖၣ်အိၣ်န့ၢ်လီၤ. အဝဲဒီးန့ၢ်ဘၣ်ဝဲ ယၢ်ကလီၢ်က့ၤလၢ DCA ဒီဖျါ KHRG အတၢ်မၤစၢၤလၢၣ်ကဟ့ၣ်ဝဲကသံၣ်ကသီအတၢ်လၢၣ်ဘျီၣ်လၢၣ်စ့ၤန့ၢ်လီၤ. ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်အံၤအဖိအိၣ်လွံၣ်ဂၤဒီး အမ့ၢ်မ့ၢ်ကမဲတဂၤန့ၢ်လီၤ. ဖဲလၢယုၤ ၃၀သီ, အနံၤန့ၢ်, ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်တဂၤအံၤ အစံၣ်လီၤဘၣ်လၢ မိၣ်လဲၣ်မ့ၢ်ကမ့ၢ်တၢ်ဆါဟံၣ်န့ၢ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်, ကသံၣ်သရၣ်တဲအီၤလၢၣ် အဝဲကဘၣ်လဲၤဒူးန့ၢ်အသးလၢတၢ်ဆါဟံၣ်တလၢတဘျီန့ၢ်လီၤ.

ဒ်နါဂ--- အဒုမ့ၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲအသိး, တချူးလၢတၢ်ကဲထီၣ်သးအံၤဒီးဘၣ်န့ၢ်, လီၢ်ကဝီၤပုၤဖိၣ်စ့ကဝဲၤကရူၢ်ကရၢတဖၣ်ဒူးသ့ၣ်ညါတ့ၢ်သဝီဖိတဖၣ်လၢၣ် ဒီဖျါလၢဟီၣ်လၢၣ်မ့ၢ်ပိၢ်အိၣ်အယိ အသုတလဲၤလၢသဝီချါတၢ်လီၢ်လၢတၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်ဃာ်အီၤတဖၣ်တဂ့ၤန့ၢ်လီၤ. ဟီၣ်ကဝီၤလၢသဝီအကပိၢ်ကပၤတဖၣ်န့ၢ်, တၢ်တဟံၣ်လီၤတၢ်ပနီၣ်လၢၣ် ဟီၣ်လၢၣ်မ့ၢ်ပိၢ်တဖၣ်အိၣ်ဝဲအလီၢ်ဘၣ်န့ၢ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၢ်အယိ, နါဂ--- ဆိကမိၣ်ဝဲ လၢတၢ်လီၢ်ဖဲန့ၢ် ဟီၣ်လၢၣ်မ့ၢ်ပိၢ်တဖၣ်အိၣ်ဘၣ်အယိဒီး အဝဲလဲၤယုထၢအိၣ်ဝဲက့ၤန့ၢ်လီၤ. သူးဖိၣ်စ့ကဝဲၤဖဲလဲၣ်တဖု ဆီလီၤမ့ၢ်ပိၢ်လဲၣ်န့ၢ် သဝီဖိတဖၣ်တသ့ၣ်ညါဝဲဘၣ်န့ၢ်လီၤ. ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်တဂၤအံၤ တထီၣ်ဘၣ်တၢ်မၤလိဘၣ်ဃးတၢ်သ့ၣ်ညါဟီၣ်လၢၣ်မ့ၢ်ပိၢ်အတၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ် လၢအသဝီပုၤနီတဘျီဘၣ်န့ၢ်လီၤ.

ဟီၣ်ကဝီၤကပိၢ်ကပၤဖဲန့ၢ် ဟီၣ်လၢၣ်မ့ၢ်ပိၢ်တၢ်ပိၢ်ထီၣ်တဖၣ်အိၣ်ဘၣ်ဆၣ် (ပုၤဟ့ၣ်တၢ်ကစီၣ်တဂၤအံၤ တဲလီၤတံၢ်ဝဲတၢ်ကဲထီၣ်သးမုၢ်နံၤမုၢ်သီတဘၣ်ဘၣ်န့ၢ်လီၤ). သဝီဖိလၢအအိၣ်ဖဲ အ---သဝီပုၤတဖၣ် တအဲၣ်ဒီးဝဲလၢတၢ်ကဆီလီၤဟီၣ်လၢၣ်မ့ၢ်ပိၢ်တဖၣ်လၢဟီၣ်ကဝီၤပုၤ လၢအဝဲသ့ၣ်ဘၣ်လဲၤယုအိၣ်ယုအီၤလၢအဝဲသ့ၣ်အတၢ်လုၢ်အိၣ်နီၢ်ခိသးသမူအဂီၢ်ဘၣ်န့ၢ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ် ဟီၣ်လၢၣ်မ့ၢ်ပိၢ်တဖၣ်လၢအအိၣ်ဖဲသဝီအကပိၢ်ကပၤ ဘူးဒီးဒုဖိသဝီဖိတဖၣ်အတၢ်သ့ၣ်အိၣ်ဖျူးအိၣ်အလီၢ် လၢကီၢ်ပယီၤမုၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးဟီၣ်ကဝီၤတပၤအံၤ ကဲထီၣ်တၢ်ပျံၤတၢ်ဖုးတခါလၢၣ် အဝဲသ့ၣ်အတၢ်လုၢ်အိၣ်နီၢ်ခိသးသမူ ဒီးသဝီဖိတဖၣ်အတၢ်အိၣ်မူအိၣ်ဂဲၤန့ၢ်လီၤ.

(၄)တပတီၢ်- တၢ်ယုန့ၢ်အခွဲး

မ့ၢ်ပုၤလၢအတူၢ်ဘၣ်တၢ်ဖၣ် ဟ့ၣ်ပုၤတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢပကသုတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတခါအံၤဒါ, ဟ့ၣ်ပုၤတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ ပကသုတၢ်ဂ့ၢ်အံၤလၢကျဲၣ်လဲၣ်.

ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်အဟံၣ်ဖိဖိခံၣ်လၢၣ် ဟ့ၣ်တၢ်ပျဲလၢ တၢ်ကရၢလီၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတခါအံၤန့ၢ်လီၤ.

တၢ်ဂီၤတဖၣ်အံၤ အဟ်ဖျါထီၣ်ဝဲ သဝီဖိခံၤလၢအ--- သဝီ, အနီၣ်ဖဲၣ်ကၢယွၤကရူၢ်, ခွဲၣ်လိကီၢ်ဆၢ, မုၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရၣ် လၢအဘၣ်ဒိဖဲအယီၢ်ဘၣ် မ့ၣ်ပီၢ်လၢအဘူးဒီးအသဝီဝံၤအလီၢ်ခံၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤလၢအဖီခိၣ်တဖၣ်အံၤမ့ၢ် နါဂ--- ဖဲ တၢ်လဲၤဆၢအီၤဆူ မိၣ်လမ့ၣ်တၢ်ဆါဟံၣ် ဖဲလၢယူၤ ၂၄ သီ, ၂၀၂၁ နံၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤလၢအဖီလၢတဖၣ်အံၤမ့ၢ် စီၤယ--- လၢတၢ်လဲၤဆၢအီၤဆူ ဖၣ်အၣ်ကမ့ၢ်တၢ်ဆါဟံၣ်ဖဲ လၢယူၤလဲ ၂၀သီ, ၂၀၂၁ နံၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်ခံၤလၢအံၤန့ၣ် ဘၣ်တၢ်ဒိၣ်တူၢ်ကွံာ်ဝဲ အဝဲသ့ၣ်အခိၣ်လၢအထွဲတပၤန့ၣ်လီၤ. [တၢ်ဂီၤ - လီၢ်ကဝီၤသဝီဖိ]

ကညီၣ်ဂ့ၢ်ဝိခွဲးယၢ်ကရူၢ် (KHRG) အဂ့ၢ်ဖုၣ်ကိာ်
ကညီၣ်ဂ့ၢ်ဝိခွဲးယၢ်ကရူၢ် (KHRG) အံၤဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤဖဲ ၁၉၉၂ နံၣ် ဒီးမ့ၢ်ဝဲလီၢ်ကဝီၤကရၢသဘျုတဖုလၢ အၢၣ်လီၤမၤတၢ်လၢ ကမၤဂ့ၢ်ထီၣ်ပုၤဂ့ၢ်ဝိခွဲးယၢ်အတၢ်အိၣ်သး လၢကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးအပူၤန့ၣ်လီၤ. **KHRG** သိၣ်လိဝဲ လီၢ်ကဝီၤဒုသဝီဖိတဖၣ် လၢကမၤနီၣ်မၤယါတၢ်မၤဘၣ်ဒိပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခွဲးယၢ်အဂ့ၢ်အကျိၤန့ၣ် လီၤ. **KHRG** ဘိးဘၣ်ရၢလီၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်အံၤ ဒ်သိးကဟ်ဖျါထီၣ်လီၢ်ကဝီၤပူၤ ကမ့ၢ်တဖၣ်အကလုာ်, အတၢ်တူၢ်ဘၣ်ခိၣ်ဘၣ်, အတၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘျီ ဒီး အတၢ်ထံၣ်တၢ်ဟ်သးသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. နယုထံၣ်သ့ၣ်ညါ ပတၢ်မၤသ့ၣ်တဖၣ်ဖဲ www.khrge.org အပူၤသ့ၣ်ဒၣ်န့ၣ်လီၤ.